

Громадська Думка

ШЕРЕДІЛАТА:
На місяць . — м. 50 ф.
„ 3 місяці 1 „ 50 ф.
(Ціна 1 прис. в таб. 5 ф.)

ЧАСОПІСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕЦЛЯРІ.

— ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ. —

Видає „Видавниче Товариство імені В. Грінченка“.

АДРЕСА:
Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar. —

Ч. 13. (152).

Четвер, 14. лютого 1918.

Рік IV.

Вецляр, 14. лютого 1918. р.

Мир став дійсністю зі всіма його фактами, як мирові умови, як післямирові заходи й сподівання включно до скорого безпосереднього від'їзду в рідний край, на Україну.

Багато разів кожного з нас захоплювали думки про те, як то прийде мир, як будемо чекати вже не миру, а тільки одправки додому, що ось то вже будемо іхати, що ступимо на рідну землю, що ось нарешті стрінемося з рідними та й заживемо на своїм добрі, на своїй волі... Над цею ждановою, довго мріяною дорогою вже п'ятьма розсіялась, ця дорога світом справжнього миру вже освітлена. Та ще наприкінці отого дорогої терпіння, і ми по тій світлій, для нас приготуваній дорозі перенесемось до нового вільного життя.

Правда, що мир уявляли ми звичайно інакше. Така вже сліпа природа середнього чоловіка маси, що уявлення свої призвичаїлась будувати як простіш, як легче для себе, незалежно від фактів життя. І так щобі простісінько й думалось, що в якийсь день прийде мир разом для всіх воюючих, що відразу кров перестане літи ся, все заспокоїть ся, і ми загуркотимо поїздами додому та й станемо там продовжувати життя, що ніби зупинилося перед війною.

Але великі світові подїї в житті народів, що відбуваються й відбуваються на наших очах, а яких ми не бачимо, або бачимо, та не вміємо або не в силі оцінити їх,—ці всі подїї приводять до іншого стану, ніж ми собі це уявляли. Тільки ж серед всіх тих народів, що воювали й воюють і до миру ще не прийшли, ми, Українці, найбільше можемо тішити ся свою сьогоднішньою долею. Як чудом яким, по віщому слову свого пророка Т. Шевченка встало на наших очах вільна й незалежна Україна, сильна одушевленістю, єдністю й розумом великого українського народу.

Не для кровопролиття, не для війни прийшла Україна і в цих страхіттах Україна не була винна, і тому, коли прийшла до власної волі, то й заключила мир з тими державами, які не хотіли далі кровю

ї вілівом її присипляти. І в цей час, коли всі воюючі народи не росквітали ся ще з світовою війною, коли Росія, хоч і покінчила в війною, але ж і миру не має і висить ніби в повітрі,—в цей час Україна має закінчений почесний мир, має певне почесне мирове становище в колі держав цілого світу. Цей факт має не тільки для нас, але й для всіх воюючих народів таке відрадне й таке велике значення, що годі його зараз оцінити!

Та, покінчивши війну на західному фронті, Україні лишається ще закінчити війну на фронті північному, на фронті великоросійсько-українському. Не розпочинала цеї війни Україна, а тільки мусіла боронити свою волю від давнього насильства, від давньої московської навали проклятої, що заповзялась і в наші революційні дні кровю залити могутні відродження українського народу.

Великоросія на чолі в большевиками, цими Дон-Кіхотами від соціалізму, цими крайніми виродками на ґрунті царського самодержава і народної бідності й темноти, ця Великоросія навалилась було, як і за царів, на Україну. На мирові предложення України, на домагання прийти до порозуміння большевицька Великоросія відповіла глузуванням і воєнними кровавими заходами проти України.

І стала Україна свою волю боронити... І сповнюють ся пророчі слова „Заповіту“ віщого Т. Шевченка:... „вражою злою кровю волю окропіте!“...

„В своїй хаті—каже Віщий—своя правда, і сила, і воля“, а народна поговірка каже, що „в своїй хаті й тріска бе“. Тому чим більше й чим довше будуть Москалі бороти ся проти України, проти її народної волі, тим тільки більшим по-взором вікриють їмѧ свого народу, а Україна тепер волії своїї вже не позбудеть ся. І дійсно, останні вісти доносять, що Українці на своїї землі розбивають московську навалу, і скоро її на північному, московсько-українському фронті прийде до миру й до уставлення певної за вгодою й волею народів границі поміж Україною й Великоросією.

Це порозуміння, цей мир

мусить прийти як найскоріш, щоб дати змогу до впорядкування народного життя та прийняття можливих засобів і для боротьби з новим ворогом — з чумою, яка вже глитає свої жертви серед російського старого й нового бевладдя.

Прийшов мир перший, прийде мир другий, прийде й останній, але при кожному мирові, як і в кождій боротьбі, ми мусимо ставляти ся як сини свого рідного народу, як гро-

мадяне нашої Української Народної Республіки, — тоді тільки знайдемо повне задоволення і тоді тільки найбільш принесемо добра й щастя для себе, для свого народу й для цілого людства.

Вітаймо ж наш український мир, вітаймо й піддерхуймо нашу Українську Народну Республіку, Українську Центральну Раду і П. Генеральний Секретаріат! Нас же світла доля!

Договір України з осередніми державами.

В Берестя подальшо ся до відома такий договір поміж Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією й Туреччиною з одного, а Українською Народною Республікою з другого боку:

Тому, що український народ проголосав себе в часі теперішньої світової війни незалежним і висказав своє бажання відновити мирний стан поміж Українською Народною Республікою й поміж державами, які воюють в Росію,—згодилися правительства Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії й Туреччини поєднати ся мировим договором з правителством Української Народної Республіки. Вони хотять тим робом зробити перший ступінь для тривого, для всіх частин почесного світового миру, який застановить не тільки страховиця війни, але може довести до відновлення приятельських зносин поміж народами на політичнім, правіні, господарськім і духовім полі.

В тій цілі зійшли ся до ведення мирових переговорів у Берестю уповноважені підписаніх правителств: за цісарське німецьке правительство державний секретар загального уряду, дійсний тайний радник Ріхард Ф. Кільман;

за ц. к. спільне австрійсько-угорське правительство міністер загальних справ, тайний радник Ото-кар гр. Черні;

за королівське болгарське правительство міністер президента Д-р Василь Радославов, посол Андрій Течев, посол Іван Стоя - Стоянович, уповноважений військовий полковник Петро Ганчев, Теодор Анастасов;

за цісарське османське правительство Його Високість великий

вельможа Нішік, міністер загальних справ Ахмет Нессімі Бей, Його Високість Іbrahim Гакі Паша, генерал кавалерії Ахмет Ізет Паша; за правительство Української Народної Республіки члени Української Центральної Ради Олександр Сєрюк, Микола Любинський і Микола Левицький

і згодилися після предложення своїх позновластей, найдених в добрій і відповідній формі, на такі умови:

Параграф 1.

Німеччина, Австро-Угорщина, Болгарія й Туреччина з одного й Українською Народною Республікою з другого боку заявляють, що воєнний стан між ними покінчений. Сторони, що заключують договір порішили жити відтепер поміж собою в мирі й приязні.

Параграф 2.

1) Поміж Австро-Угорщиною з одного, а Українською Народною Республікою з другого боку, окільки її обидві держави будуть граничити з собою, полишають ся ті граници, які були перед виходом теперішньої війни між австро-угорською монархією й Росією.

2) Далі на північ буде починати ся границя Української Народної Республіки від Тарнограду загалом по лінії Білгорай, Шеребрешин, Красностав, Пугачів, Радин, Межирічче, Сарнаки, Мельник, Високе-Литовське, Каменець - Литовський, Пружани, Видновське озеро. (Значить—Волинь, Холмщина й Підляшшя приходять до України. Ред.). В подробицях буде установлена ця границя після етнографічних відносин та з углядненiem бажань населення мішаною компісією.

3) У випадку, як би Українська

З ГАЗЕТ.

Петроградська газета „Новий Луч”, орган російської соц.-дем. партії, в’єднаної, в статті п. н. „Сві другого конца” в приводу війни петроградських більшевиків в Україною між іншими пише З. січня с. р. таке:

Всі козирі в цій війні в руках України: у неї хліб і вугілля; її політичний, соціальний і хазяйственный організм та її військові сили не розхитані більшевицьким хазяйнуванням; а що найголовніше—за правителством України стоїть подавляюча більшість українського народу.

Це говорить газета, яка ворожко ставить ся до більшевиків і до українського руху, яка плаче ся, що „єдна” розвалюється ся і яка жується ся, що Українці „готові отдать більшевицькій владі на розшарпане Великоросію”. Ця великоросійська часопис ві своєю централістичною пропагандою підабувлюється вже й до федералізму, але в іншому, ві своєї таки боку. Вона в згаданій вище статті говорить, що

федеративне злучення різних областей може послужити переходовим ступенем до відбудування єдності Росії на грунті широкої красової самоуправи. Ні в якому разі робітники не можуть піддерживати такої політики українських федералістів, котри провадять не від розпаду до єдності, а до закріплення розпаду.

Скоріша ліквідація більшевицької влади являється необхідною умовою для успішної боротьби пролетаріату з реакційними (?—В. Г.) напрямками країного націоналізму, який в другого кінця робить те саме діло руйнування, яке роблять більшевики.

От отся, унаслідувана з царських віків, великоросійська централістична звязь недемократична пропаганда не тільки в одного й „другого кінці“, а вісім кінців била, зараз тяжко було ще бити й розшматовувати народні життя як усіх націй, так і Великоросія.

В. Г.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

Велика побіда Українців.

З Відня доносять через Штокгольм: Війська Ради віднесли велику побіду над більшевиками під Сарнами. Українці здобули 300 скростирів, 200.000 рушниць, 200 гармат, 200 повінчаних муніційних вузів. Проба більшевиків відترتі ся до Києва не вдала ся зовсім. Більшевики мали 3000 убитих.

(„Frankf. Nachr.“, 426).

Харківське правителство в Петрограді!

З Берліну доносять зі Штокгольму б. лютого про такі події при утворенні українського (?) правителства більшевиків в Харкові. Харківська часопис „Нова Громада“ подає до відома таке: Коли председатель новоутвореного правительства більшевиків явився на засідання Харківської Української Ради і заявив, що на основі нової заяви більшевиці вони обіймають цілу правителственную владу на Україні, то це стрінuto загальним сміхом всієї залі. Председатель нового правительства звернувся до народного комісаря для національних справ в проханні підперти нове правительство грошима. Він одержав з Петрограду таку телеграму:

„Харків, товариші! Артемові! До Харківського банку пішов наказ передати на ім’я Центрального Виконавчого Комітету два мільйони рублів. Коли маєте руки й голову, домагайтеся, що беріть і не плачте. Нині відійшло до вас два мільйони рублів“.

В самім Харкові бракувало по-требне число людей на міністрів

для нового правительства; тоді удалися два більшевики до Петрограду, щоби тут утворити нове Харківське правительство. І вже 22. січня могла „Правда“ оголосити похід нового Народного Секретаріату до Українів. Отже поки що Петроград в місцем нового більшевицького українського (?) правительства. („Frankf. Zeit.“ ч. 39).

Чорноморська флота на поміч Україні.

З Берну доносять українське пресове бюро в Київі через Тернопіль-Львів, що більшевиків вигнано з цілої Київської губернії. Українська флота привезла на поміч Центральній Раді українські війська кавказького фронту з Трапезунду. Більшевики капітулюють тепер майже в цілій Росії, їх упадок в пітанні найближчих днів. Вість про арештовання Кріленка польськими військами українське бюро заперечує. Пробуваючи в Берні український меровий делегат Гасенко подав заяву тутешньому французькому посолу, в якій протестує против звідомлення бюро Гаваса про події на Україні тому, що вони не відповідають правді. („Fr. Zeit.“ ч. 40)

Вся південна Росія проти більшевиків.

Зі Штокгольму доносять „Кіевська Мисль“, що в Катеринославі відбулися переговори в справі утворення південно-російського союзу проти більшевиків. Ці переговори довели до успіху. Всі південні республики будуть іти разом проти більшевиків; поки що утворять спільну жандармерію, а після—спільну армію, щоби очистити південну Росію від більшевиків.

(„Fr. Nachr.“ ч. 396).

Совети за згодою з Україною.

„Daily Mail“ доносить з Петрограду: Рада уповноважених заявала нові переговори в Українії з Фінляндією, бо Совети робочих і солдатів в Московщині не хочуть прикладати руки до насильного погодження „російських“ народів. („Gener. Anz.“ ч. 43).

Заява українського представника за границею.

З Берну доносять Українське пресове бюро: Уповноважений представник Української Народної Республіки Гасенко побіг протесту проти фальшивих донесень бюро Гаваса у Франції заявляє: Харківська Рада не може заступати український народ тому, що в ній немає ні одного представника в 9 провінцій України. Україна не має ніяких сільських „сделок“ в Каледином аї з протиреволюціонерами, вона не ворожа Німцям, аї антантові, вона стоїть супроти європейської війни нейтрально і тому не вяжеться мінівшиною.

(„Frankf. Nachr.“, ч. 41).

Бересте належить до України.

Нова установа границь України, яка обіймає крім Волині Холмщину й Підляшшя, прилучується тим самим до України славне місце мирових переговорів, Бересте. Після заключення договору між вночі в суботу делегат Люблинський в тості до німецьких делегатів сказав дотепне речення: До вчора ми були в гостях у Вас, від нині Ви в гостях у нас (на Україні!).

(„Frankf. Nachr.“ ч. 43a).

З РОСІЙСЬКОГО ЖИТТЯ.

— Упадок більшевиків заповідає велика сила протилежних Ім течій, які підімаються ся проти них у усіх сторін. Росія стоїть знов на пороші важких подій. Рязанська губернія винесла рішення селян не доставляти більшевикам ніякого обіжжа і ставити Йї збройний опір. В Саратові селянські збори заявили ся проти більшевиків, в Каторинодарі порішили салдати й офіцерські студенти бороти ся з більшевиками зі зброяю в руках, щоби захистити свободу революційної Росії. В Архангельську городська дума зложила протест проти правителства більшевиків. В Ташкенті підняв ся рух проти них, в Вороніжі повстало союз почтових і телеграфних урядників, який злучився ся з селянським советом, щоби поборювати Іх правительство. Те саме в Уфі, на Закавказзі; опір залізничників виступають проти Іх козаків. Очевидно влада більшевиків і Іх народних комісарів падає з кожним днем.

— З Вільзоном увійшли більшевики в тайний союз ще в половині грудня, щоби виснати собі призначене правителства. Тимчасом вони цього не осiąгнули; наспіла вість, що більшевики відмовили перебуванням всім посольствам антанту в Петрограді, який вони мають опустити. Тимчасом вислави вони Каменєва за границю йби інформувати про переговори в Бересто, а в дійсності увійти в вносини в соціалістами і ширити більшевицькі думки анархії за границею.

— Конгрес советів заявив ся 10. лютого на вість про український мир величезною більшістю за відключением миру з осереддями державами. Рішення на цім конгресі в найважливіших справах западали без дискусії по прочитанню дуже неясно висловлених резолюцій в боку Леніна. Ніхто не міг розібрати, про що йде, а тільки ухвалювано, бо так хотла більшевицька влада.

— Проголошене Троцьким закінчення війни без формального договору в наслідку цілковитого розладу війська. В Петрограді і Москві панував анархія. А до того правителство більшевиків находитися в стані війни в Фінляндію та в Україною, на яку звертає головну без силу вільств за довершене договору. Українське військо, крає зорганізоване, зуміє оборонити Україну, яка проголосила святі війну проти більшевицької влади.

— Самостійна Москва, себто совет московський, проголосив самостійність московської округи, яка як осібна республіка має увійти в склад федеративної Росії. Петроградське правителство і совет по-рішили прибрати енергійні способи проти цієї самостійності московської округи.

— Проти України й Румунії порішало правителство всіми способами роздмухувати боротьбу советів з Укр. Центр. Радою. Разом в тим видано відозву до румунського населення, що російське правителство не проти народу, тільки проти румунського правителства веде війну (і ограбовує населення. Ред.).

— Гроза Калединна для Росії підіміється ся в півдня. Він має військо зложено в 200.000 салдатів і офіцерів і підступає під Харків проти більшевиків. Головнокомандуючий більшевиків просив помочі, а то не встоять більшевики, а розуміється ся, після Іх погляду, як Іх повалять, то пропадуть всі здобути революції.

II.

ВІСТИ ЗІ СВІТА.

ВІДГОМІН УКРАЇНСЬКОГО МИРУ В ПРЕСІ АНТАНТУ.

Преса антанту живо обговорює мир осереддів держав в Україною. Великої ворожості до України не видно, а стверджене факту існування великого народу підчеркується. Приміром „Lyoner Progress“ пише: „Окремий мир в Україною є вправді не по нутру мріям Франції, та він стверджує волю народів до миру“. Для антанту прийшла хвиля признання до отвертої мирової політики. „Action Francaise“ пише: Україна представляє новий народ. Він має потребу великої роботи, то й просить помочі в сусідів, замість шукати з ними спору. Виринені нових держав на місці російської держави буде мати вплив на європейську політику, і політика антанту добре зроблять, як звернути серце за прикладом України. („Fran. Zeit.“, ч. 43).

УКРАЇНСЬКИЙ МИР В АНГЛІЙСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТІ.

З Базеля доносять: В парламенті заявив Роберт Сесель у відповідь на запитання посла, чи відомо, що Україна заключувє окремий мир, — що правителство про це не знає. На запитання другого посла, чи французьке правителство дало підтримку Україні в квоті 11 мільйонів фунтів і чи вислато на Україну окрім місії—та чи англійське правителство має в тім руку—на це відповів Сесель, що воно не може дати виснення в цій справі. („Frankf. Zeit.“, ч. 41).

НЕ БУДЕ ПРОДОВЖЕННЯ ВІЙНИ.

Паризька преса доносить про вислід версалської конвенції, яка привела до того, що продовження війни не буде. Та рішено поки що відмежати. Мир вислідком переговорів на сході не дальше від воюючих, ніж попереду було. („Gen. Anz.“ ч. 25).

НІ ГАРМАТ, НІ КОРАБЛІВ НЕ МАЄ АМЕРИКА.

„Chicago Tribune“ оголошує частину звідомлення муніційного уряду до сенату. З його виходить, що муніципальні гармати для американського війська. Тому відбувались війська вправи цілковито без артилерії; перші гармати будуть тільки в літі. Для війська, що йде тепер до Європи, мусить сама Англія й Франція доставити гармати і вивчити їхніми орудувати. Таксамо в будові кораблів наступила проволока. („Frankf. Nachr.“, ч. 40 в.).

КРОВАВА КУПІЛЬ У ФІНЛЯНДІЇ.

Російський співробітник „Бунд“ в Берні доносить: Біла гвардія поступає вперед до Тамерсфорс, де мають бути рішучі битви в російською червоною гвардією. Студенти торгової школи в тім місті дістали наказ від білої гвардії утікати. 120 студента війська зібрали з міста, як звідна Іх телефоністи. Салдати напали на них і вирізали всіх, тільки чотирох утіклі.

Тимчасом поблизу Гельсінфорсу потерпіла червона гвардія велике розбиття. Втрати II виносять 3000 убитих. Очікують генерала Фінляндії Манергейма у Тамерфорсі. В домі в Улсеборзі зловлено 500 членів червоної гвардії і 1200 російських салдатів. Російських провідників розстріляно і викинуто в ріку. Українські і польські салдати не хотіли брати участі в піддавленню Фінляндії, то Іх розібрани і спроваджені до Гельсінфорсу. („Gen. Anz.“ ч. 40).

УЛЬТИМАТ ДО РУМУНІЇ І ЗМІНА ПРАВИТЕЛЬСТВА.

Після донесення бюро Газаса з Базеля післав Макензеня дня 6. лютого в імені німецького правительства ультимат до румунського правительства, в якім заходив до 4-х днів приступлення до мирових переговорів. Наслідком цього скликано довгу нараду, на якій прийняв король аж тепер димісію Братіану і поручив генералові Авереску утворення кабінету. У короля були перед тим представники Центральної Ради і обговорювали свої відносини до Румунії та забезпечили королеві охорону його особи.

(„Frankf. Zeit.“, ч. 43).

ВІЙНА.

(Звідомлення осередніх держав).

На східній фронті немає зміни. На західній фронті в поодиноких місцях боротьба артилерією на північний схід від Іперн та між Камбрє і Ст. Квітен, а таксамо в околиці Мозелі на північний схід від Нансі (Nancy). В місяці січні зроблено 31 воздушних наступів на Німеччину, в яких 15 звернено на промислові області Льотарингії і Люксембурга, 14 на отверті міста Людвіксбург, Фрайбург, Трієр, Фрідріхгафен, Рацштадт, Оффенбург, Мангайм, Карльсруе й Гайдельберг. Загалом вбито 5, а ранено 9 осіб. 4 авіопланів вістрілено.

З таборового життя.

Привітні телеграми з приводу українського миру.

Народна Рада Української Громади у вецлярському таборі послала з нагоди миру слідуючі телеграми:

Український Центральний Рада і Генеральному Секретаріатові в Києві:

— Народна Рада, вібрана на засіданні для 9. лютого, заявляє, що вона з одушевленням вітає проголошення самостійності української народної республіки і ще поклін Славний Центральний Раді в Києві.

— Народна Рада з радістю довідалася про заключення миру нашої української народної республіки з чотирма союзними державами і почувала себе вдачною за це Український Центральний Раді.

— Народна Рада заявляє свій рішучий протест проти большевиків і всіх тих, які виступають ворожко проти української народної республіки, яку в появі правом представляють собою тільки Центральна Рада і Генеральний Секретаріат П в Києві! —

Послано також Народною Радою привітні телеграми з приводу мира Високим Представникам дружньої тепер нам німецької нації, які в посередній чи безпосередній спосіб причиналися до скріплення волі України, а це: Німецькому героям генерал-фельдмаршалові Ф. Гіденбургові та відпоручникові у німецькому воєнному міністерстві й опікунів що до українських таборів в Німеччині генералові Фрідріхові.

Послано ще телеграми Союзовій Визволення України і Українським Громадам таборів—Фрайштадт, Рацштадт, Зальцевельє і Біла.

Союзові В. У.:

— З нагоди проголошення самостійності української народної республіки і заключення миру між Україною і осередніми державами Українська Громада у Вецларі посилає сердечні бажання Хвальний Президент С. В. У., ідеали якого сповнилися.

Таборам:

— З нагоди проголошення самостійності Української Народної Республіки і заключення миру між Україною і осередніми державами Українська Громада у Вецларі посилає Українській Громаді... сердечні бажання. Хай живе Українська Народна Республіка!

Генеральна Старшина нашої Української Громади у Вецларі одержала слідуючі телеграми з приводу заключення миру:

— „Раптацика Українська Громада посилає братям сердечні бажання з

західніх держав! Нехай живе Українська Народна Республіка! Нехай живе Німеччина! Ура! На се з грудей присутніх розвелося ся сильне, бадьоре „ура“, а оркестра слідом за сим відіграла знову український і німецький національні гимни.

Після цього оркестра відійшла до лазарету. Повіходили недужі, я тут відбулося ся теж саме, лише, на жаль, без промов. Так само граша оркестра коло Народного Дому перед бараками німецьких солдатів. Тут також ВП. Командант промовляв до полонених, після чого проголошено „ура“ в честь України й Німеччини і відіграно національні гимни.

Як нарочито і день випав „мирний“. З самого ранку сонце світило ясно й лагідно огрівало купки громадян, що як діти радилися, щасливі хвилі, та вже мріяли про скорій поворот на рідину Вітчизну. Скрізь балакали про мир. Тут, наприклад, оповідається ся сон, в якому головне місце займає отара білих овець—мирова познака. В другому гуртку вже віроблено порядок від'їду на Україну. І хоч надійшла вже обідня пора, а люді не квапилися розходитися, ба навіть можна було почути як хтось казав: „з такої великої радості наче Істи вже не хочеть ся!“ М.

— Народна Рада. В суботу, 9. лютого, відбулося урочисте засідання Народного Ради в нагоди проголошення миру між Україною і осередніми державами. На зборі заявили, які представники німецької влади, п. гауптман Вестерман і п. лейтенант Крігер. При відкритті зборів присутніми в супроводі оркестра було просікано український гимн, а також оркестра відіграла німецький гимн, після чого Президент Народного Ради т. Корольчук привітав присутніх з миром і зробив огляд подій на Україні, які привели її від царської сваволі аж до цілковитої незалежності. За т. Корольчуком говорив президент Генерального Старшини т. Пасюра, який поздоровив присутніх з давно бажаним миром. Далі вібрали зустріти послали привітні телеграми, про які подаємо окремо.

Після урочистих промов п. гауптман В. і п. лейтенант К., повітавши послів, оставили зібрання, і Народна Рада перешла до обговорення більших справ, але за пізнім часом збори були перервані до понеділка. Д-р.

— Таборове віче. В суботу, 9. лютого, відбулося чергове таборове віче. З нагоди заключення миру, більшу частину вечора присвячено рефератові проф. Терлецького про свою важкую подію. На початку свого реферату проф. Терлецький подав вістку про заключення миру між Україною і осередніми державами, а потім вияснив, яке то велике значення має ся подія як для України в особіна, так і для цілого світу. Помінавши лише, яка то сила війська вернеться до дому, щоб мирно правити на добро України, скілько висушилися сліди матерії та діточок! Так само кожному з нас тутечки, на чужині, легше зіткнутися на сю радісну вістку, яка змінить надію на скорий поворот до рідного краю та побільшити наші сили ще трошки потерпіти, заки буде переведено справу виміні полонених. Заключений мир дасті Україні змогу відтягнути зайняті у війні народ до оборони своїх прав у своїй хаті та до закріплення здобутків, завойованих українським народом у світовій війній російського революції! Тому обовязком кожного Українця тепер дбати про лад і спокій у своїй молодій державі. Тут проф. називав кілька прикладів з нашої історії, які нас учать, що найголовніше в таких моментах, як той, що тепер переживаємо, — відразу завоювані здобутки при-

помочи доброго порядку. Сей порядок полягає у першій мірі на послуху всіх мас народніх тій влади, яка походить із сих самих народних мас. Тому застерігає тут проф. громадян Української Народної Республіки і прохача Іх берегти свої парламент—Українську Центральну Раду і правительство—Генеральний Секретаріат і всіма силами їх боронити. Се одинокій спосіб відрізяти лад і завести порядки відповідно духові вільного українського народу. Тоді лише з певністю можна сказати, що Українська Народна Республіка вистоїть і буде розвивати ся на користь українського народу і на погибель його ворогів.

Після цього т. професор поділився з присутніми своїми думками що до нашого повороту додому, подавши надію, що той поворот не далік, бо можна сподівати ся, що останній полонений з нашого табору відіде вже на Україну не пізніше 3—4 місяців.

Потім т. професор попросив ся з присутніми громадянами та сказав, що останній раз промовляв на вічі, бо сими днями має відійти до Зальцевельського табору, дікуючи громадянам за уважність, яку вони виказували за весь час його роботи в таборі і прохав вибачити, як що когось коли-небудь скривдав. Останні слова т. професора покрито гучними оплесками.

Далі віче приступило до таборових справ і винесло кілька рішень, які торкаються заходів перед командантурою про поліпшення життя полонених як у таборі, так і на робітничих командах.

Врешті перед закриттєм віча проспіваний „Вже воскресла Україна“, і люди почали разходитися по бараках.

М.

— Січова парада. З нагоди заключення миру в неділю, 10. лютого, на січовій площі відбула ся парада 1. січового полку імені Петра Дорощенка. Рівно в 10. годині січовики вистроїлися на площі, куди прибув ВП. пан Командант табору в супроводі інших німецьких офіцерів. Тут же зібралися до 400 душ т. п. полонених. Параду привімав президент Генерального Старшини т. Пасюра, якого „Січ“ привітала своїм маршем. Він звернувся до січовиків в промовою, в якій поздоровив їх із заключенням миру і проголосив славу Українській Народній Республіці та Німеччині. У відповідь на січовики прогукали „Славу“, а оркестра програла український і німецький національні гимни.

Після цього пан лейтенант Крігер прочитав телеграму від пана генерала Фрідріха з поздоровленням українських таборових організацій і інституцій із заключенням миру. Потім січовики пройшли церемоніальним маршем, а далі направилися до Народного Дому. Тут від імені ВП. п. Команданта промовляв пан лейтенант Крігер, поздоровляючи полк із заключенням миру та проголосивши „ура“ Українській Народній Республіці та Німеччині. Січовики відповідали голосним „ура“, а оркестра знову відіграла гимн. Звідсіля полк направився назад і, не доходячи до свого бараку, напроти друкарні став, де, після похвани Отамана за порядок у параді, його роспушено.

М.

ЖЕРТВИ.

На пам'ятник номер. т.т. вецларського табору:

Із ком. Kasimirstal т. т. Власов 10 ф., Яхнов 10 ф., Сидоренко 15 ф., Вальтер 10 ф., Зеленський 10 ф., Смиченко 10 ф., Вітюк 15 ф., Шах 10 ф., Танасієко 10 ф.

На хорих в лазареті.

Від т. т. Михайла Дубинського і Захарія Логвінова—20 мар.

На Т-во „Січ“.

Від гуртка „Самоосвіта“ K-do Walmünster—70 ф.